

Laatdienst: 6 maart 2011
 Kapelkerk, Laat 80, Alkmaar
 Voorganger: Wim Timmer
 Serie: Duivel
 Thema: Die op hun tronen
 Tekst: Psalm 115, Openbaringen 11:15-1

Woord van Welkom

Welkom in deze Laatdienst. Over 'goed en kwaad' kunnen wij alleen denken en spreken in beelden en woorden. Zonder dat wij er ons vaak van bewust zijn werken de oude beelden en woorden, die ons zijn meegegeven vanuit de christelijke traditie, door in hoe wij nu 'goed en kwaad' benoemen en waarderen.

In deze serie diensten staat de duivel, het kwaad, centraal. De duivel is letterlijk de dia-bolos, de uit elkaar-gooier. Zijn naam zegt wat hij doet: tweespalt-maker. De beproevingen-verleidingen van het kwaad zorgt er voor dat je verwijderd raakt van jezelf, je bestemming, van het goede in Gods ogen. Het maakt tweespalt tussen jou en anderen, tussen mensen onderling, in het klein en in het groot. Duivel is dus geen eigenaam, maar een mechanisme waartegen we 'weerstand' moeten bieden. Om dat te leren en in de praktijk van alledag te brengen moet je er dus met elkaar over spreken. Samen het kwade onderzoeken: "Wie weet wat goed en kwaad is?" Het benoemen betekent dat wij woorden en beelden nodig hebben en zo is de cirkel weer rond...

Het is Carnaval. U weet wel (!) die 4 dagen voor aswoensdag, voordat de vastentijd van 40 dagen begint. Carnaval betekent nog even de bloemetjes buiten zetten en ongebreideld genieten, voordat we onszelf een periode van onthouding en beproeven opleggen.

Het feest van Carnaval begon vroeger op de stoep van de kerk. Meestal met een korte theatervoorstelling/klucht waarin de heersende elite op hun nummer werd gezet. De wereld, de maatschappelijke verhoudingen, even een paar dagen op z'n kop. Prins Carnaval is tijdelijk de burgemeester. Iedereen kon zich verkleden als notabelen en hun kritiek op een ludieke, maar niet mistenverstande, wijze kenbaar maken. "Die op hun tronen" zaten worden even geconfronteerd met Jan met de Pet, die al dan niet in boerenkiel, zwaaiend met zijn pet, zingt dat zij er wat hem betreft met de pet naar gooien.

Wij zullen vandaag geen carnavalsliedjes zingen, maar wij hebben voor het thema van vandaag Bijbelse protestteksten gezocht: "Het goede overwint, leeft eeuwig voort, het kwade doorstaat de tand des tijds niet en zal zichzelf uiteindelijk opheffen." O ja! Geloof jij dat? Durf jij dat te dromen? Laten we maar gaan zingen...

"Goed is dat je niet doet wat slecht is"

Confessio

De christelijke eredienst begint klassiek met het Kyrie-gebed. Kyrie Eleison, Heer ontferm U, heb erbarmen met mij. Laat ons hier niet alleen, maar kom ons tegemoet en leer ons U en elkaar in Uw naam te ontmoeten. Daarna volgt onmiddellijk de gezamenlijk uitgesproken schuldbelijdenis. Van deze openingsrite zijn wij een beetje vervreemd geraakt. Het roept 'gevoelens' van onmacht op. "Wij zijn klein en God is groot". Of sterker nog: "God is goed en wij zijn zondig" en dus niet in staat tot het goede. In de voorbereidingsgroep is besloten deze dienst met een belijdenis te beginnen. Wij hebben voor schuld en zonde naar andere woorden gezocht en gemeend, juist vanwege het thema, dit gebed te bidden. Al was het maar om niet in de valkuil te vallen dat, als wij het over het kwade hebben, we alleen met de vinger naar de anderen wijzen. Ik nodig u uit de belijdenis in uw hart mee te bidden.

*Zusters en broeders
 belijden wij onze tekortkomingen
 keren wij ons toe naar de onnoembare*

*die de weg van vergeving opent
zoek en vind je toevlucht*

*kom mij te hulp,
haast je mij te helpen,
til mij op boven mijn falen uit*

*wij durven te belijden voor elkaar
dat wij soms onmachtig zijn
het goede te doen en het kwade te laten
in woord en gedachte; stem van mijn geweten
in doen en laten; blik van mijn naaste*

*kom mij te hulp,
haast je mij te helpen,
til mij op boven mijn kortzichtigheid uit*

*wij durven te geloven met elkaar
dat met steun van engelen en heiligen
goed-woord-brengers en hoop-verandering-doeners
omkeer mogelijk is, iedere dag opnieuw
liefde voor eeuwig opleeft in ons*

*kom mij te hulp,
haast je mij te helpen,
til mij op boven mijn ongeduld uit*

*wij durven te zingen, door elkaar heen,
ieder met zijn eigen stem en verhaal;
in zijn bescherming groeien wij
door zijn bevrijding vertrouwen wij
wij gunnen elkaar alle goeds*

*kom mij te hulp,
haast je mij te helpen,
til mij op boven mijn onvermogen uit*

“Ze zijn van vlees en van gebeente, ze zijn als wij maar hoog ten troon”

Overweging

Waar komt ons gevoel van onbehagen, soms zelfs van gêne, vandaan als wij moeten spreken over ‘goed en kwaad’? Deze vraag hebben wij ons allereerst gesteld in de voorbereidingsgroep, alvorens wij met het thema “Die op hun tronen” aan de slag zijn gegaan. Wij constateerden al vrij snel dat goed en kwaad geen vaststaande, afgebakende begrippen meer zijn. Ons denken over goed en kwaad is genuanceerd. Het oude hokjes-denken, de vertrouwde zekerheid zoals we dat met de catechismus hadden meegekregen, werkt niet meer.

Het spreken over ‘goed en kwaad’ is een aftasten, een zoektocht, geworden. Ergens diep van binnen, noem het geweten, weten we heus wel wat goed of slecht is, maar vraag nou niet precies hoe het zit.... “Wat gij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet”. Zoiets toch? Of zoals wij dat vandaag zeggen: “Laat eenieder in zijn waarde, behandel je medemens, naaste, met respect”. Op het moment dat je het beter weet dan een ander, dan ‘troon’ je boven hem uit, dat is niet goed! Laten wij elkaar aanspreken, vermanen, als het moet, maar laat die troon vrij! Er is altijd op z’n minst nog een mening, een mogelijkheid meer, dan wij zelf kunnen bedenken. Laat die troon, die stoel van Elia, vrij. Ik denk dat daarom in veel kerken die oude preekstoel “hoog verheven” ook niet meer wordt gebruikt.

Denken over ‘goed en kwaad’ wordt eerder een vraag jezelf: wat zou ik meer kunnen doen, hoe komt het dat ik jouw verhaal van ‘te kort komen aan het leven’ niet heb gezien. Zonde is niet dat ik iets verkeerd heb gedaan, maar zonde betekent ‘jammer’. Jammer dat ik soms te kort schiet, jammer dat ik geen tijd, geen aandacht en geen betrokkenheid genoeg heb gehad.

In de periode dat wij aan deze dienst hebben gewerkt, waren er iedere avond beelden van de omwenteling, de Jasmijnrevolutie, die op dit moment gaande is in de Arabische wereld. Over "Die op hun tronen" gesproken! Wij zien mensen roepen om vrijheid en verandering. Zij klagen hun eigen leiders aan vragen ons om steun... Anders dan een aantal jaren geleden, bij de omwenteling in Oost-Europa, wordt er gereserveerd gereageerd vanuit onze westerse, christelijke wereld.

De Bijbelteksten die wij voor vandaag gekozen hebben, zijn wel expliciet. Het is de boodschap aan hen die op de troon van wereldlijke macht zitten. Die zichzelf verrijken en niet omzien naar de armen, de kinderen van God. Die zichzelf verheffen en hun eigen godsbeelden bepalen, hun eigen normen en waarden, hun eigen betekenis van goed en kwaad. Die zullen het weten! Ze hebben een mond, maar kunnen niet spreken (geen taal van liefde en rechtvaardigheid). Ze hebben wel ogen, maar kunnen niet zien (geen visioen van vrede en betrouwbare toekomst). Ze hebben wel oren, maar kunnen niet horen (de klacht en roep om hulp van de kinderen van God).

Tegen alle machthebbers op hun tronen, blaast de zevende engel op de trompet: "Nu komt de heerschappij van de wereld toe aan onze God, die bevrijden zal". Dat een nieuwe wereld komen zal, waar brood genoeg en liefde is voor allen. Het duldt geen uitstel. Als je het durft te geloven, zing er dan van! In de Bijbel betekent dat: wanneer je het aankondigt, dan is het ook zover. De tekst van Johannes, we hebben het bijna dagelijks voor onze ogen zien gebeuren.

"Toen ging de tempel van God in de hemel open en de ark van Zijn verbond werd zichtbaar". De schriften spreken in beelden en in tegen-beelden. Het kan anders, durf jij te geloven? Maar pas op, want hoe komen al die dictators dan op hun troon? Zij zijn daar altijd geplaatst door anderen. Wij helpen de 'verkeerde' machthebbers op hun troon. Dat is de zich telkens herhalende ironie van de geschiedenis. Wij laten het kwade oogluikend toe. Wij laten het zijn gang gaan door onze stem *niet* te verheffen, door onze verantwoordelijkheid af te schuiven. Vandaar dat wij ons eigenlijk geen raad weten met wat er op dit moment in Noord-Afrika gebeurt. Maar niet alleen daar, ook in onze eigen geschiedenis!

Het 'kwade' ontmaskeren is het 'kwade benoemen en daarmee onschadelijk maken. En als er al iemand op die troon zit, laat het de nar zijn. De nar, die zijn protestliedjes zingt, die durft te zingen van een nieuwe wereld en die alle bestaande machtsverhoudingen bespot. Helaas duurt Carnaval maar vier dagen en zijn wij die oude wortels van 'speelse opstandigheid' gaandeweg een beetje kwijt geraakt...

"Het water zal stenen breken"

Amen

PHP Notice: Trying to get property of non-object in D:\www\laaddiensten.nl\www\plugins\system\hotlogin.php on line 43
PHP Notice: Trying to get property of non-object in D:\www\laaddiensten.nl\www\plugins\system\hotlogin.php on line 95